

Gehakkelde aurelia

In de tuin dwarrelt iets naar beneden. Het is helder oranje en lijkt op een herfstblad. Eind maart verwacht je echter geen vallende bladeren meer en dat blijkt het ook niet te zijn. Op de plek waar het gedwarrel is geland zit een gehakkelde aurelia (*Polygonia c-album*), een vlinder met grillig gevormde vleugels. Op het eerste gezicht lijkt het of de vleugels zijn beschadigd, maar dat hoort bij deze vlindersoort.

Vanwege de diepe insnijdingen van de vleugels maken gehakkelde aurelia's niet zulke zorgeloze glijvluchten als veel andere vlindersoorten. Ze moeten actief fladderen om in de lucht te blijven. De vlinder in onze tuin zit op een blad en laat zich prachtig bekijken. De wind blaast de vleugels omhoog, maar het beestje houdt zich stevig vast. De onderzijde van de vleugels is donkerbruin met een helder oplichtende witte "c" er op. De

toevoeging "c-album" in de wetenschappelijke naam verwijst naar deze opvallende witte letter. De bovenkant van de vleugels is oranje met bruine vlekjes.

Gehakkelde aurelia's overwinteren als vlinder. Daarvoor kiezen ze een beschutte plek in een holle boom of in gebouwen. In ons tuinhuisje zat een keer een gehakkelde aurelia, die van plan was om tussen de drogende uien te overwinteren. Eind oktober haalde ik echter de uien naar binnen en vloog de vlinder plotseling door de woonkamer. Deze verstoorde overwinteraar heb ik snel weer in het tuinhuisje teruggezet.

Niet alle vlindersoorten overwinteren als vlinder. Iedere soort heeft zijn eigen strategie om de wintermaanden door te komen, als ei, rups, pop of vlinder. Sommige soorten die als vlinder overwinteren trekken in de herfst naar het zuiden. In Nederland is de gehakkelde aurelia's een standvlinder, hetgeen betekent dat ze 's winters in ons land blijven. Ze schijnen echter wel in staat te zijn om naar het zuiden te vliegen, dus ondanks de diep ingesneden vleugels zijn ze zeer mobiel en kunnen ze grote afstanden afleggen.

De gehakkelde aurelia is in heel Nederland een algemene vlindersoort, die in open bossen, parken en tuinen leeft. In Pijnacker zie ik ze niet eens zo vaak en meestal in kleine aantallen. De vlinders die de winter hebben overleefd vliegen tot eind mei. Ze zetten eitjes af op brandnetels en enkele andere plantensoorten die de rupsen graag lusten. Uit de rupsen verschijnen vlinders, die vanaf eind juni tot oktober vliegen. Deze vlinders overwinteren en komen in het volgende voorjaar weer tevoorschijn als warmoranje verrassing.

Caroline Elfferich, maart 2007